

Marie Pujmanová

česká spisovatelka

* 8. 6. 1893 Praha, + 19. 5. 1958 tamtéž

Marie Pujmanová (rozená Hennerová) pocházela z prostředí pražské patricijské rodiny: otec byl univerzitní profesor církevního práva, bratr významný neurolog. Provdala se (po ztroskotání mladického prvního manželství) za významného operního režiséra Ferdinanda Pujmana. Její umělecký i občanský život se odehrával v rozeklanosti mezi měšťanským kultivovaným světem a salónními sympatiemi ke komunistickému hnutí, přerůstajícími později v odhodlanou participaci na jeho vládě.

Na umělecký styl Pujmanové měla značný vliv především Růžena Svobodová, ale svůj podíl mělo i vzdělání získané přímo u F. X. Šaldy. Debutovala roku 1917 knihou Pod křídly, harmonickým obrazem z dětství, po níž následovaly již deziluzivnější, expresionisticky laděné Povídky z městského sadu (1920). Poté, co vzdala práci na svém prvním generačním "eposu" - Románu školní třídy, se vrátila k dívčí tematice v novele Pacientka doktora Hegla (1931). Na začátku 30. let se angažovala ve stávce horníků na Mostecku, navštívila SSSR, o čemž nadšeně referovala v knize Pohled do nové země (1932).

V roce 1932 zahájila 15 let trvající práci na trilogii, jejíž jednotlivé části nesou názvy Lidé na křižovatce (1937), Hra s ohněm (1948) a Život proti smrti (1952). S klesající uměleckou invenčností se tu v rozsáhlé epické skladbě, románu-řece, pokusila zachytit rozhodující okamžiky doby. Vedla dvě základní kontrapunktické dějové linie osudů rodin proletáře Urbana a intelektuála Gamzy.

Poslední tvůrčí období Pujmanové je výrazně poznamenáno naprosto nekritickým, až freneticky oddaným odevzdáním se do služeb vítězného totalitního režimu. Názvy básnických knih Vyznání lásky, Milióny holubiček stejně jako cestopisů Slovanský zápisník, Čínský úsměv jsou dosti výmluvné. Snad se tolik snažila i proto, že její syn byl za neúspěšný pokus o emigraci ve vězení.

Zdroj: <http://www.libri.cz/databaze/kalendarium/>